

A VMTE Vass Imre Barlangkutató Csoport 1976. évi
jelentése

Beszámolók, jelentések az évi
szakmai munkáinkról

- a/ Barlangkutató Szakosztályunk hagyományos kutató területe a Mátyás-hegyi-barlang, itt csoportunk évek óta végez mérési munkákat a meglévő térképek pontosítása érdekében. Ebben az évben csoportunk fiatal tagjai a Tüzoltó-ág újramérését végezték el, melynek térképét jelentésünkhöz csatoljuk. A Mátyás-hegyi munkákról részletesen a jövő évben kívánunk beszámolni.
- b/ A Magyar Állami Földtani Intézet Muzeuma 1976. április 2-12 között őslénytani ásatást végzett. Az ásatást Dr. Kordos László paleontológus vezette, az ő felkérésére vett részt csoportunk a munkában. Tagjaink 10-12 fővel 8 munkanap alatt kb. 650 kg-nyi mintát ástak ki, majd azt iszapolták és szitálták. Az érdeklődőbbek még a leletanyag válogatásában is résztvettek.

Ugy érezzük, hogy ez az együttműködés mindkét fél számára hasznos volt.

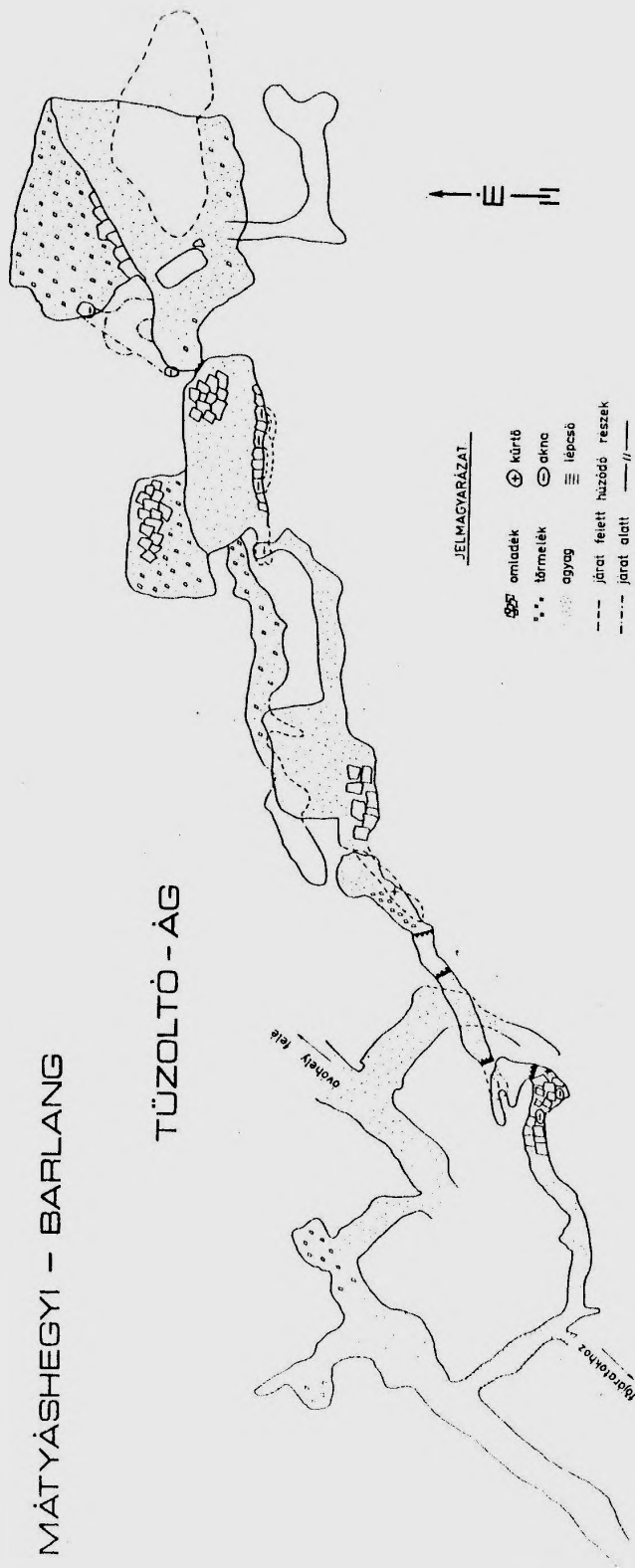
c/ Szögligeti nyári tábor

Nyári táborunkat augusztus 5-22-ig az Alsó-hegy déli lábánál fekvő Szögliget községben rendeztük meg. A tábor munkájában átlagosan 15 fő vett részt, akik mintegy 150 munkaórát dolgoztak.

A tábor célja a község közepén fakadó Csörgő-forrás rendszerének felső árvizi szájának megbontása volt. Végső célunk a feltételezett barlang-rendszer feltárása. Dr. Dénes György szakosztályvezetőnk mutatta ki korábban vízfestésekkel, a község felett - kb. légvonalban 2 - 2,5 km-re - elhelyezkedő Acskó-rét - Csörgő-forrás közt elhelyez-

MÁTYÁSHEGYI - BARLANG

TÜZOLTÓ - ÁG

kedő barlang-rendszert. A tábor során a felső árvizi száját megbontottuk és öt métert haladtunk lefelé 2 x 1 m-es szelvényben. Munkánkat nagymértékben segítette az OTVH-tól kölcsön kapott svéd gyártmányú benzinmotoros bontókalapács.

Az előbb említett bontási munkálaton kívül a Ménes-völgyben és környékén terepbejárásokat végeztünk, melyek során adatokat és mintákat gyűjtöttünk. Így többek között az általunk "Szénégető-barlangnak" nevezett kőfülkéből a Borz-lyukból, a Szarvaskerti és a Kecskés-barlangból kerültek elő csontmaradványok.

A Szénégető-barlangot fel is mértük. A barlangot Dr. Balázs Dénes Kinizsi Barlangkutató Szakosztály 1957. évi kutató expedíciója alapján készült Alsó-hegyi speleológiai térképén név nélkül jelöli, de térképet nem közöl.

A barlang a Ménes-patak mellett a Szelce-pusztai piros jelzésű turista ut elágazásától 300 m-re a Ménes-forrás felé haladva az uttól kb. 10 m magasságban csupasz, töredezett szikla tömbök találhatók. Jellegét tekintve fülke. A barlang alját 10-15 cm-es kőzettörmelékes (apró) humusz borítja, amelyből gerinces állatok csontmaradványai kerültek elő.

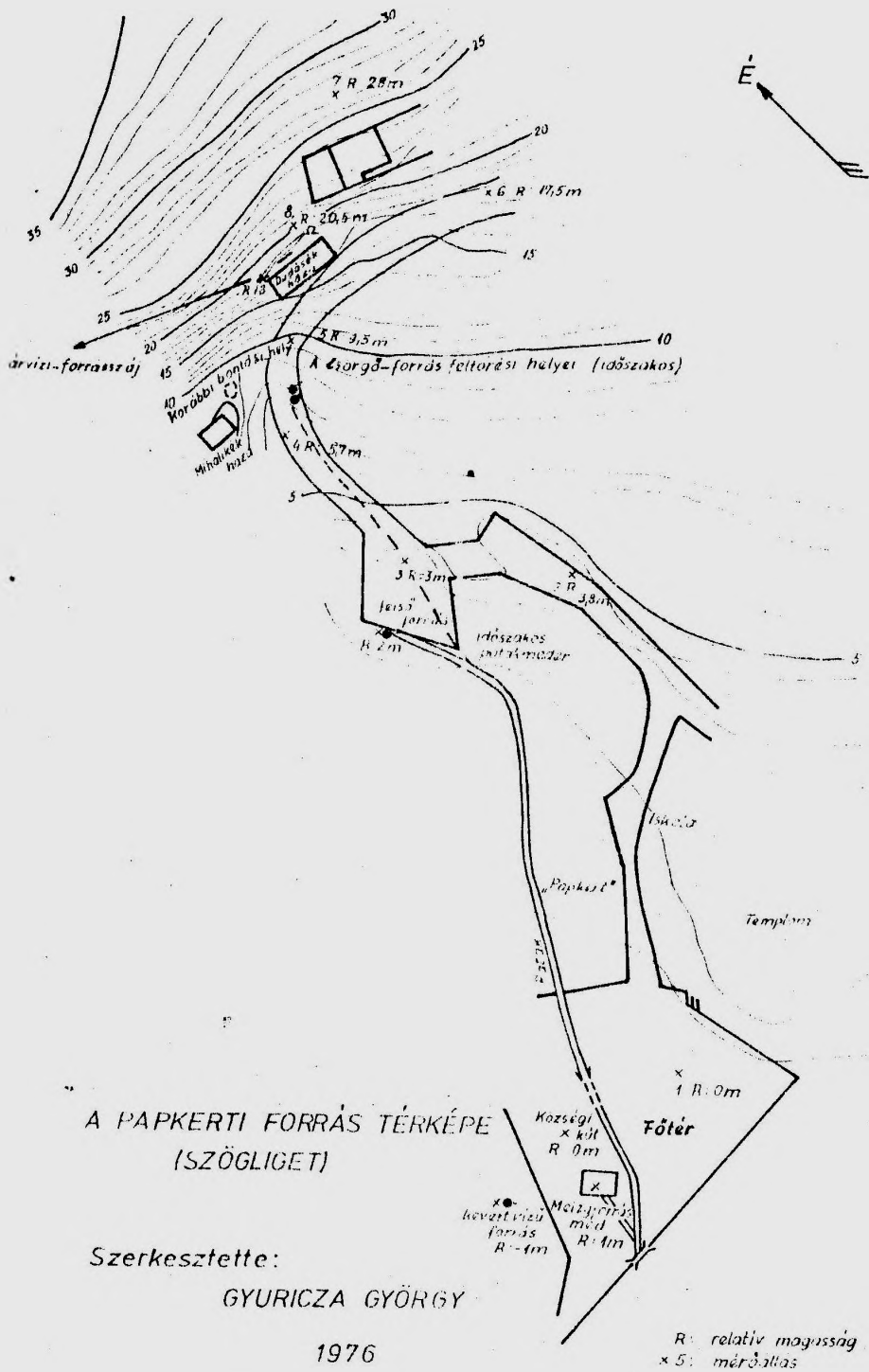
Az üreg hossza 2 m, a bejáratnál magassága 3 m, befelé haladva ellaposodik, elkeskenyedik.

A fülke alatt a patak mellett szénégetők dolgoznak, ezért neveztük el Szénégető-barlangnak. A barlangokból előkerült csontmaradványokat Rácz József vizsgálta.

Szénégető-barlang

Az üreg alját 10-15 cm vastag, kőzettörmelékes humusz borítja. Az ebből vett mintákból a következő gerinces állatok maradványai kerültek elő:

1/ szalamandra (?)	cf. Salamandra sp.
2/ béka	Anura indet.

A PAPERTEI FORRÁS TÉRKÉPE
(SZÖGLIGET)

Szerkesztette:

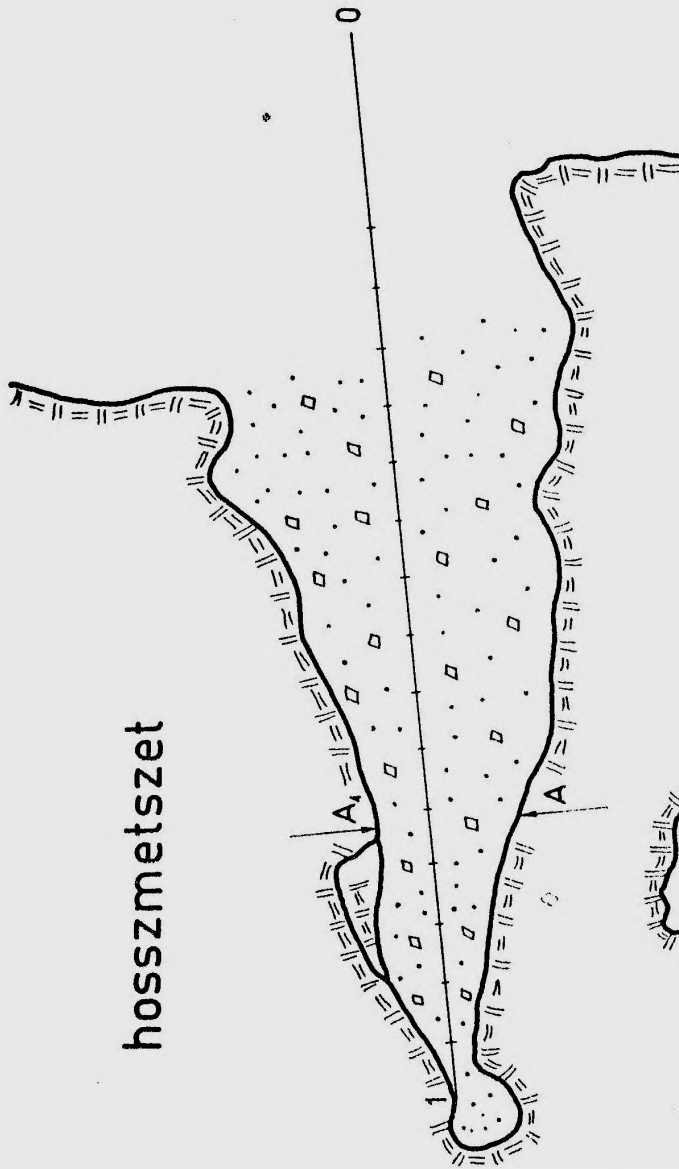
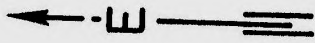
GYURICZA GYÖRGY

1976

M = 1 : 1 000

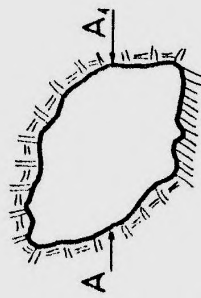
SZÉNÉGETŐ BARLANG

hosszmetszet

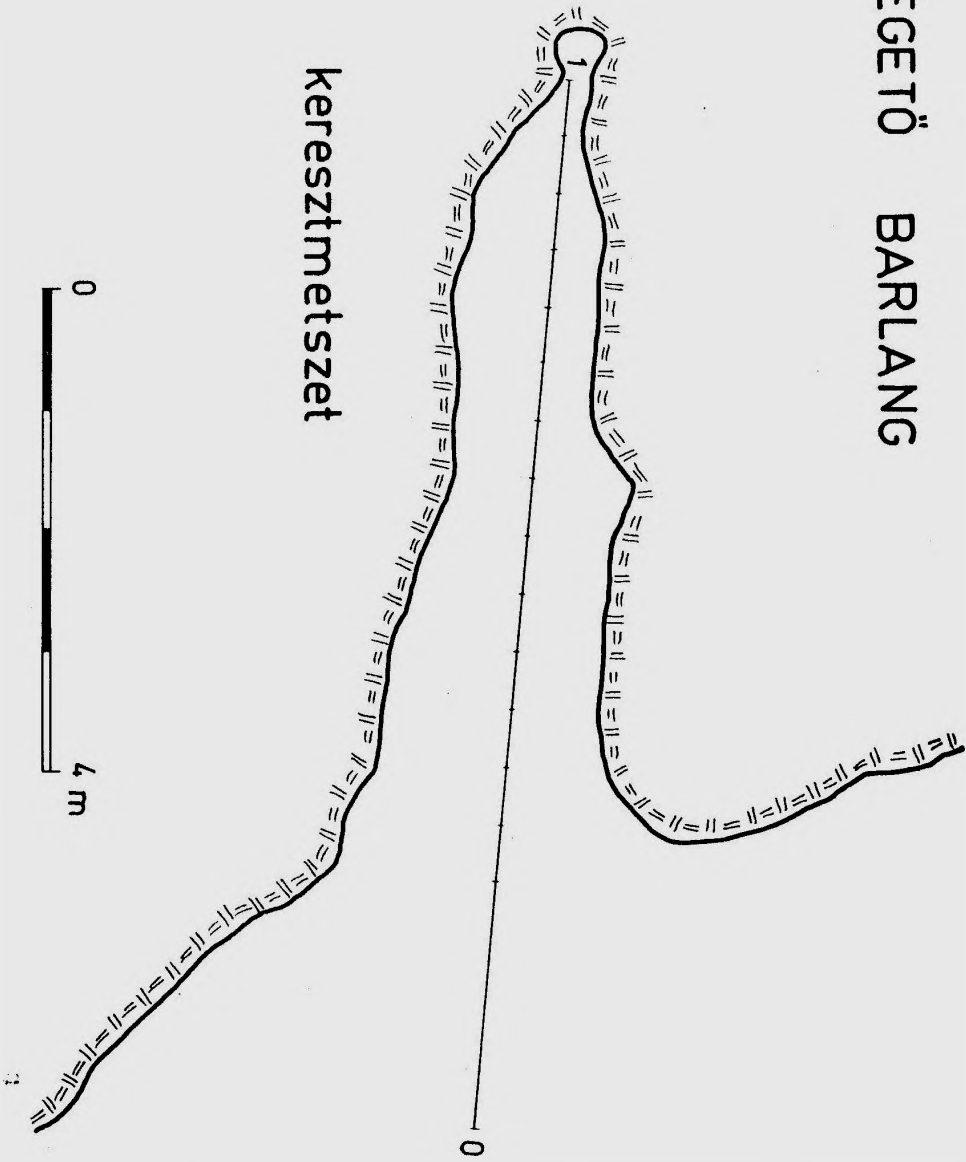

JELMAGYARÁZAT:

- apró közettörmelék
- agyag
- szálkő

SZENÉGETŐ BARLANG

Keresztmetszet

3/ lábatlan gyík	<i>Anguis fragilis</i> (Linné)
4/ kígyó	<i>Ophidia indet.</i>
5/ törpe cickány	<i>Sorex minutus</i> (Linné)
6/ törpe denevér	<i>Pipistrellus pipistrellus</i> (Schreber)
7/ mezei pocok	<i>Microtus arvalis</i> (Pallas)
8/ pirókegér	<i>Apodemus agrarius</i> (Pallas)

Borz-lyuk

Ezt a kis barlangot kb. 20 m hosszúságig tárták fel eddig, de kibontása még két irányban folytatható. Az üreg talapzatát kavicsos-, beljebb kavicsos-közzettörmelékes vöröses agyag fedi, melyben nem látszanak elkülönülő rétegek. Ez az üledék gerinces-fauna tekintetében igen szerénynek bizonyult:

1/ béka	<i>Anura indet.</i>
2/ gyík	<i>Lacertilia indet.</i>
3/ kígyó	<i>Ophidia indet.</i>
4/ földipocok	<i>Pitymys subterraneus</i> (Sélysz)
5/ kisebb-nagyobb emlősállatok csonttöredékei	

Szarvaskerti-barlang (Sárogekerti-barlang)

Egyenes lefutású, befelé lejtő, kb. 15 m hosszúságú kis barlang, a végén ásott keresztárokka, melyet mindkét végéről agyag borít, s így feltételezzük, hogy ennek kibontásával az üreg hossza megnövelhető. Az árok aljáról gyűjtött vöröses agyag lényegesen több közzettörmelékot tartalmaz, mint a fölötte elhelyezkedő részek. Hatvan cm-es mélységig nem tapasztalható semminemű réteg elkülönülés, vagy réteghatár: tehát az üledék egységesnek látszik. Gerinces faunája a következő elemekből áll:

1/ szalamandra (?)	cf. <i>Salamandra</i> sp.
2/ békák	<i>Anura indet.</i>
3/ lábatlangyík	<i>Anguis fragilis</i> Linné
4/ gyík-félék	<i>Lacertilia indet.</i>

5/ kigyó	Ophidia indet.
6/ törpe cickány	Sorex minutus Linné
7/ cickány-félék	Soricidae indet.
8/ vakondok	Talpa europaea Linné
9/ denevér	Chiroptera indet.
10/ mókus (?)	cf. Sciurus vulgaris Linné
11/ erdei pele	Dryomys nitedula Pallas
12/ erdei pocok	Myodes glareolus Schröder
13/ földi pocok	Pitymys subterraneus De Sélys-Longchamps
14/ erdei egér	Apodemus sylvaticus Linné
15/ házi egér (?)	cf. Mus musculus Linné
16/ róka (?)	cf. Vulpes vulpes Linné.

A denevércsontokkal kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy gyűjtő utam alkalmával patkósorru denevéreket láttam pihenni a járat falain, tehát a friss csontok belekeveredésével számolni kell.

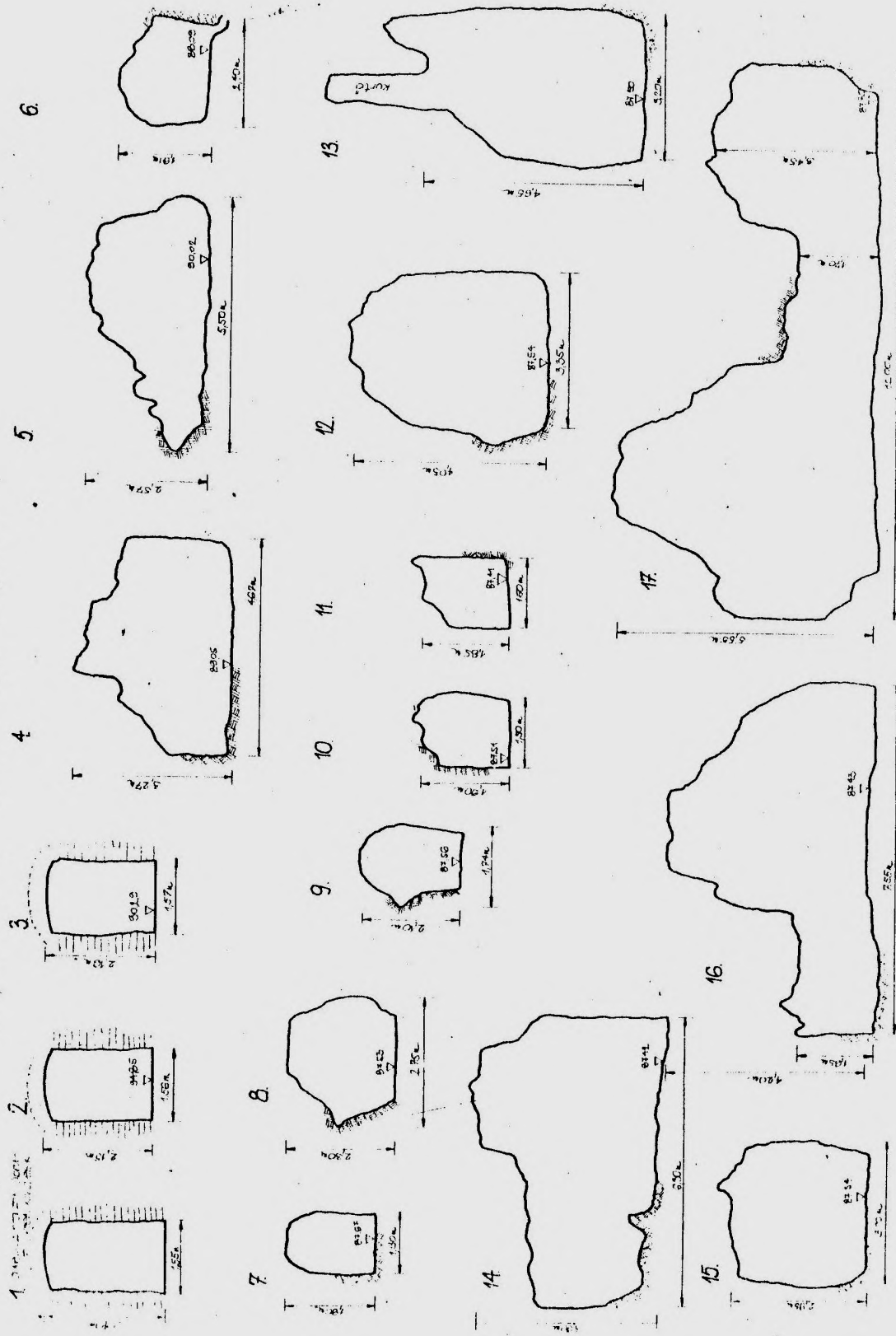
Kecskés-barlang

Sajnos ezt a barlangot nem láttam személyesen, az egyik legnagyobb üreg a környéken. Csoporttársaim Juhos Attila és Koncz Károly hoztak innen mintákat - melyek egy vörös-barna, kőzettörmelékes agyagból származnak. Az üledék elég szegényes, csontmaradványok tekintetében.

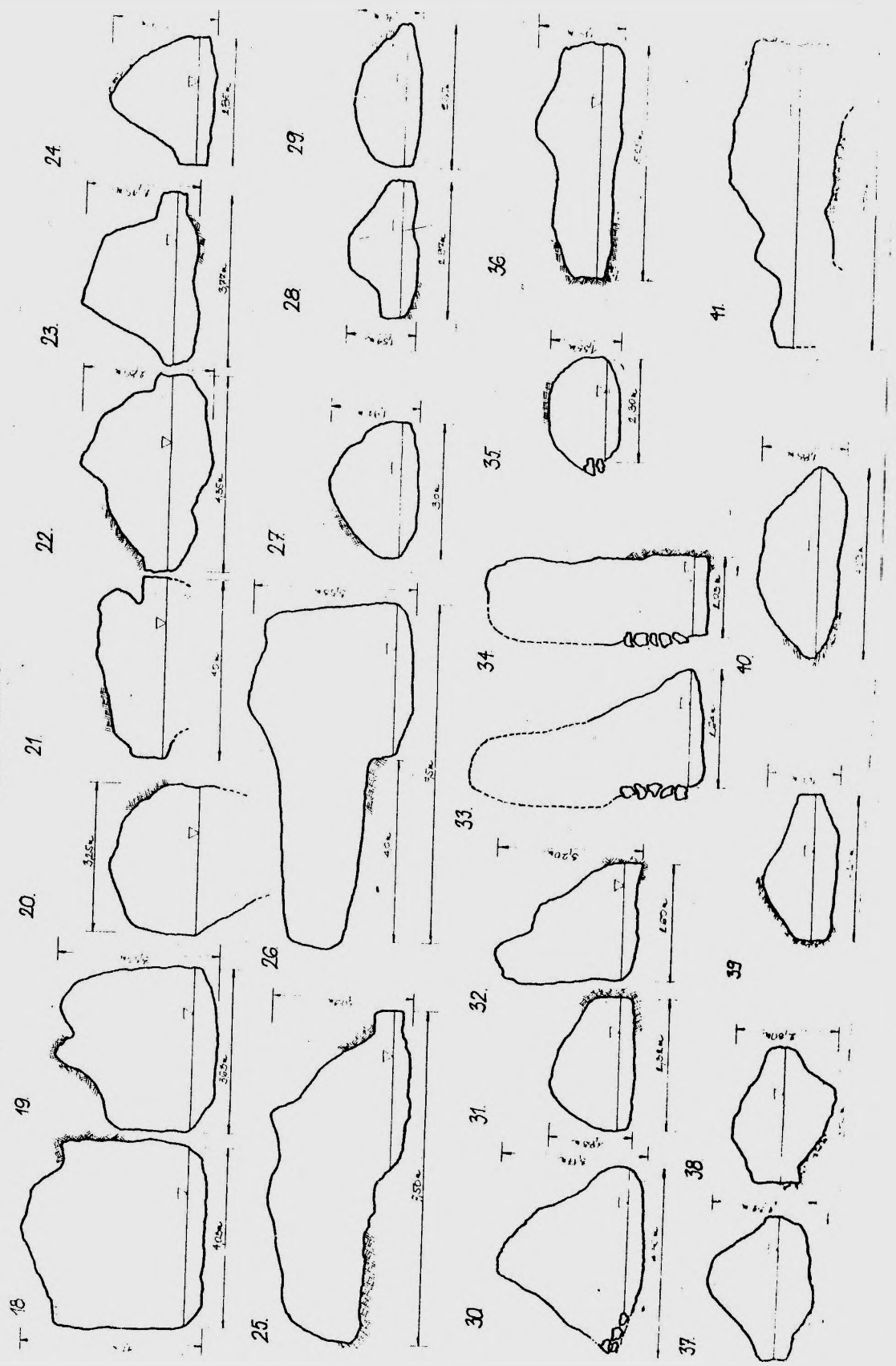
1/ béka	Anura indet.
2/ kigyó	Ophidia indet.
3/ erdei pele	Dryomys nitedula Pallas
4/ mezei pocok	Microtus arvalis Pallas
5/ erdei egér	Apodemus sylvaticus Linné.

Összefoglalva tehát, megállapíthatjuk, hogy mind a négy lelőhelyen talált gerinces-faunában az erdei fajok dominálnak, de helyenként felbukkan egy-egy típusos mezei forma is. A hűvös-nedves környezetet igénylő kétéltűek és hüllők nem bírnak jelentőséggel, mivel szinte minden barlangban kimutatható a jelenlétük.

Topical tavasparány keresztmetszések 1-17-ig (sorozat)

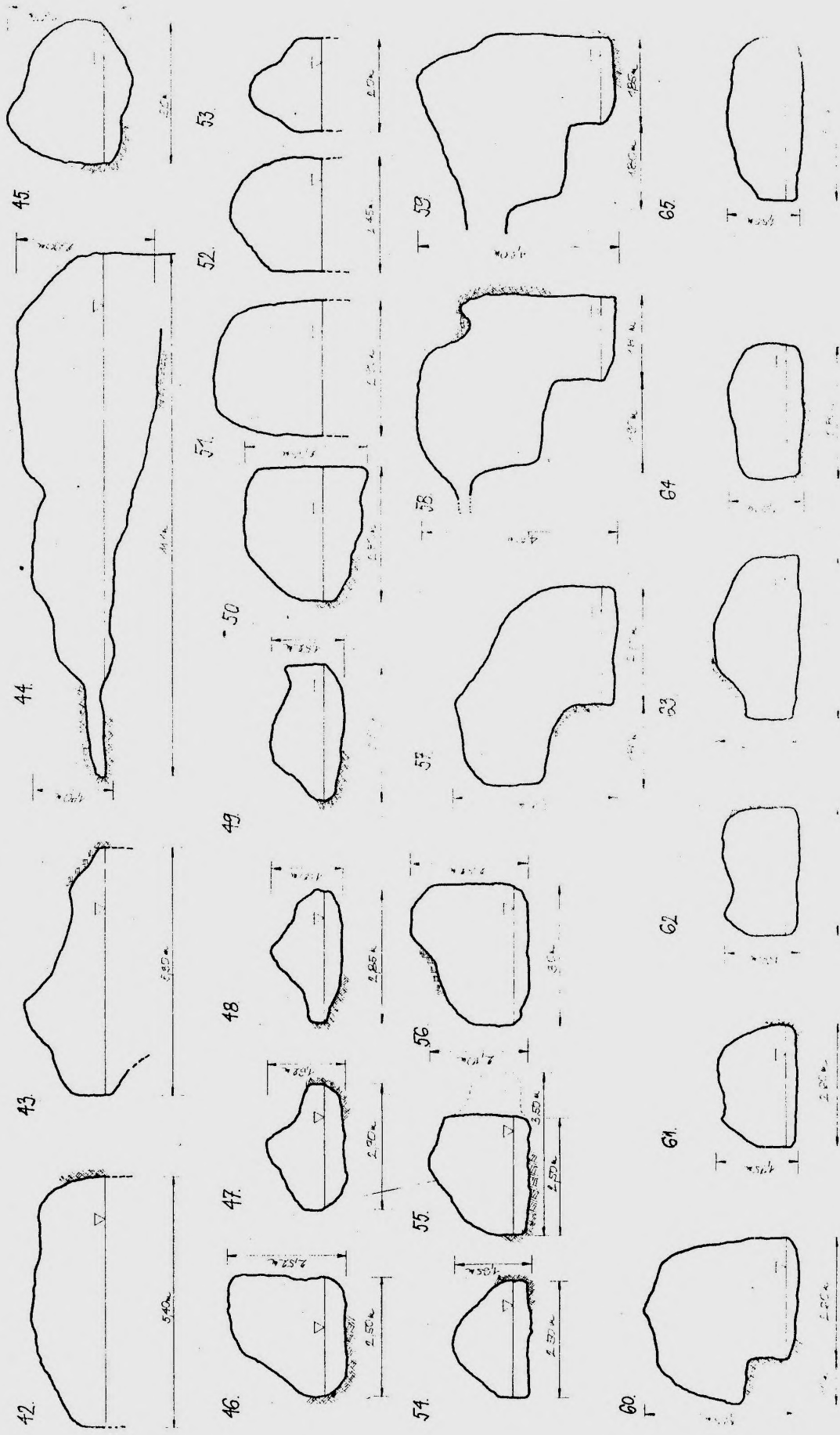

Tápbélai társasáronag keresztmetszelyek 16-31-g (vizes).
 VISSZAR. = 8719 R.

Zúzott tölcsőrláng keresztmetszelevek 42-65-ig vízsz.

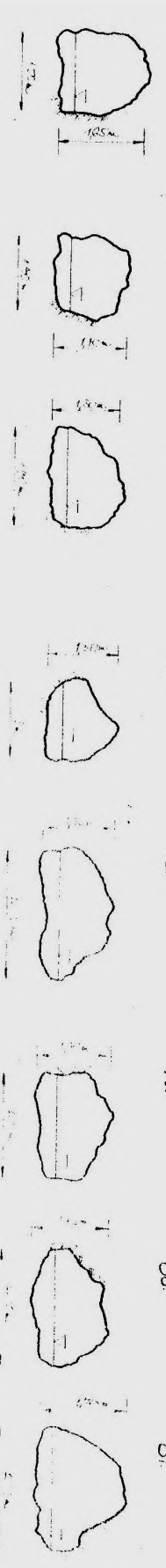
vízsz. l. t. = 87.10.2 m

66 67 68 69 70 71 72 73

74 75 76 77 78 79 80 81

82 83 84 85 86 87 88

89 90 91 92

'Az emlősállatok mindegyike az Alsó-hegy környékén ma is élő fajta, tehát pusztulásuk és így az üledékek lerakódása a Holocén folyamán bármikor bekövetkezhetett.

Dr. Krolopp Endre (MÁFI Budapest) a Mollusca (csiga)-anyag alapján hasonló következtetésre jutott, de ő nem tartja teljesen kizártnak azt sem, hogy az üledék a Pleisztocén vége felé, egy enyhébb időszakban rakódott le. A rétegbe belekeveredett recens egyedek jól elkülöníthetők voltak.

Dr. Skoflek István (Kuny Domokos Vármúzeum, Tata) megállapította - kis rágcsálók által üledékekbe szállított magok alapján -, hogy a környéken (mint jelenleg is) tölgyes gyertyános, karszt-bokorerdő helyezkedett el. Mivel kultúr-növények, azaz gyümölcsök magjai is előkerültek, így a rétegek korát csupán pár-száz évre becsüli. A magam részéről ebben kételkedem, és feltételezem, hogy a minimális számú cseresze-, és szilvamag a többi komponensnél később került az agyagokba. Ennek megállapítására csak akkor kerülhet sor, amikor nagyobb mennyiségű anyag áll a rendelkezésünkre.

Házi Zoltán